

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
ORMAN GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
DOĞU AKDENİZ ORMANCILIK ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ARAŞTIRMA BÜLTENİ

E.camaldulensis Dehn. BALTALIK İŞLETMESİNDE SÜRGÜN SEYRELTME İŞLEMİNİN ZAMANI, ŞİDDETİ VE EKONOMİSİ

GİRİŞ

E.camaldulensis işletmeciliğinde kesimden sonra kütükler, eğer herhangi bir nedenden dolayı engelleyici bir durum yoksa bol sayıda sürgün verirler. Ekonomik bir işletmecilik söz konusu olduğunda bu sürgünlerin mutlaka seyreltilmeleri gerekir. Ülkemizde baltalıkta sürgün seyreltme üç aşamalı olarak yapılmaktadır. Buna göre müdahaleler sürgünlerin ikinci, dördüncü ve beşinci yaşlarında yapılmakta ve son müdahalede kütük çapının kalınlığına ve sürgünlerin kuvvetlilik durumlarına göre her kütükte iki ya da dört sürgün bırakılmaktadır.

Bu çalışma; okaliptüs baltalıklarında sürgün seyreltme işleminin farklı yaşlarda uygulanmasının birim alandan elde edilecek hasılaya etkisinin farklı olup-olmadığını, sürgün seyreltme işleminin farklı şiddetlerde uygulanmasının birim alandan elde edilecek hasılaya etkisinin olup-olmadığını ve sürgün seyreltme işleminin farklı zamanlarda ve şiddetlerde uygulanmasının girdi-çıktı ilişkisine (kârlılığa) etkisinin olup-olmadığını bulmaya çalışmıştır.

YAPILAN ÇALIŞMALAR

Çalışmada uygulama yeri olarak, Tarsus-Karabucak okaliptüs ormanını seçilmiştir. Deneme rastlantı blokları deneme desenine göre düzenlenmiş ve dört yinelemeli olarak kurulmuştur. Her yinelemede 13 işlem, her parselde 25 birey kullanılmıştır. Denemede fidan dikim aralığı 3.5 m x 3.5 m dir. Kütüklerin ikinci, üçüncü, dördüncü ve beşinci yıllarının Temmuz ayında sürgün seyreltme işlemleri gerçekleştirilmiştir. Müdahale işlemleri şu şekildedir:

1a: İkinci yaştaki tek müdahale ile bir sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

1b: İkinci yaştaki tek müdahale ile iki sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

1c: İkinci yaştaki tek müdahale ile üç sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

1d: İkinci yaştaki tek müdahale ile dört sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

2a: İkinci ve üçüncü yaşlarda yapılan iki müdahale ile sürgün sayısı bire

indirilmiş ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

2b: İkinci ve üçüncü yaşlarda yapılan iki müdahale ile sürgün sayısı ikiye indirilmiş ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

2c: İkinci ve üçüncü yaşlarda yapılan iki müdahale ile sürgün sayısı üçe indirilmiş ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

2d: İkinci ve üçüncü yaşlarda yapılan iki müdahale ile sürgün sayısı dörde indirilmiş ve onuncu yaşa kadar meydana gelen sürgünler ayıklanmıştır.

3a: İkinci, dördüncü ve beşinci yaşlarda yapılan üç müdahale sonucu bir sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar oluşan sürgünler ayıklanmıştır.

3b: İkinci, dördüncü ve beşinci yaşlarda yapılan üç müdahale sonucu iki sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar oluşan sürgünler ayıklanmıştır.

3c: İkinci, dördüncü ve beşinci yaşlarda yapılan üç müdahale sonucu üç sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar oluşan sürgünler ayıklanmıştır.

3d: İkinci, dördüncü ve beşinci yaşlarda yapılan üç müdahale sonucu dört sürgün bırakılmış ve onuncu yaşa kadar oluşan sürgünler ayıklanmıştır.

Kontrol: Kesimden sonra hiçbir müdahale yapılmamıştır.

İki müdahalenin yapıldığı işlemlerde ikinci yılda sürgün sayısı kütüğün ve sürgünlerin durumu dikkate alınarak 5-7 adete, üç müdahalenin yapıldığı işlemlerde ikinci yılda sürgün sayısı 8-10'a, üçüncü yıllarında 5-7'ye düşürülmüştür.

SONUÇ ve ÖNERİLER

On yaşında yapılan ölçümlerde, göğüs çapı yönünden ilk sıraları bir

sürgünün bırakıldığı 2a, 3a ve 1a işlemleri almışlardır. Boy değerleri yönünden ilk sıraları tek sürgünün bırakıldığı 2a ve 3a işlemi ile iki sürgünün bırakıldığı 2b işlemi almıştır. Gövde hacminde ilk üç sırada; dört sürgünün bırakıldığı 1d ile 2d işlemi ve üç sürgünün bırakıldığı 3c işlemi almıştır.

Hesaplanan Fayda/Masraf (F/M) oranları sonuçlarına göre ise; ikinci, dördüncü ve beşinci yaşlarda yapılan üç müdahale sonucu üç sürgünün bırakıldığı 3c işlemi 4.89'luk F/M oranı ile ilk sırada yer almıştır. Onun ardından ikinci yaşta tek müdahale ile dört sürgünün bırakıldığı 1d işlemi ikinci (4.60), 2d işlemi de üçüncü (4.48) sırada yer almıştır.

Tüm sonuçlar değerlendirildiğinde getirilen öneriler şunlardır:

- *Sırk* işletme amacı için; 1d (ikinci yılda tek müdahale ile dört sürgün bırakılması) işlemi,

- *Tomruk* ve *Kağıtlık odun* işletme amaçlı *E. camaldulensis* baltalık işletmeciliği için; ikinci, dördüncü ve beşinci yıllarda yapılan üç müdahale ile üç sürgün bırakılan (3c) veya F/M değeri bu işleme çok yakın çıkan ikinci ve üçüncü yıllarda yapılan iki müdahale ile dört sürgün bırakılan (2d) işlemler önerilmiştir.

Yıl: 2002, Teknik Bülten No: 19, Tarsus.

Yazışma Adresi: Doğu Akdeniz Ormancılık Araştırma Müdürlüğü, P.K.: 18, 33401 Tarsus/MERSİN

Proje Lideri: Sedat TÜFEKÇİ

Proje Yürütücüleri: Nurten ÖZKURT, Dr. Ali ÖZKURT

Tel: (0 342) 648 74 53

Faks: (0 324) 648 73 37

E-posta: doguakdeniz@ogm.gov.tr

Web: http://www.doa.gov.tr